

451. 1.

KONINKLIJKE BOODSCHAP.

Aan

de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Wij bieden U hiernevens ter overweging aan een ontwerp van wet (en bijlage) tot goedkeuring van het Nederlandsch-Duitsch Verdrag, houdende vaststelling van een ontginningsgrens voor de aan beide zijden van de grens langs de *Worm* gelegen steenkolenmijnen met bijbehorend slotprotocol te 's-Gravenhage 17 Mei 1939 gesloten.

De toelichtende memorie, die het wetsontwerp vergezelt, bevat de gronden, waarop het rust.

En hiermede bevelen Wij U in Godes heilige bescherming.
's-Gravenhage, den 14 Juni 1939.

WILHELMINA.

451. 2.

ONTWERP VAN WET.

WIJ WILHELMINA, BIJ DE GRATIE GODS, KONINGIN DER NEDERLANDEN, PRINSES VAN ORANJE-NASSAU, ENZ., ENZ., ENZ.

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, saluut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het Nederlandsch-Duitsch verdrag houdende vaststelling van een ontginningsgrens voor de aan beide zijden van de grens langs de *Worm* gelegen steenkolenmijnen met bijbehorend slotprotocol

te 's-Gravenhage gesloten, ingevolge artikel 60 der Grondwet, de goedkeuring van de Staten-Generaal behoeft;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Artikel I.

Het in afdruk bij deze wet gevoegd Nederlandsch-Duitsch verdrag houdende vaststelling van een ontginningsgrens voor de aan beide zijden van de grens langs de *Worm* gelegen steenkolenmijnen met bijbehorend slotprotocol wordt goedgekeurd.

Artikel II.

Deze wet treedt in werking met ingang van den dag na dien harer afkondiging.

Lasten en bevelen dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

*De Minister van Waterstaat,**De Minister van Buitenlandsche Zaken,**De Minister van Financiën,**De Minister van Justitie,*

VERDRAG

tusschen het Koninkrijk der Nederlanden en het Duitse Rijk houdende vaststelling van een ontginningsgrens voor de aan beide zijden van de grens langs de Worm gelegen steenkolenmijnen

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

en

de Duitse Rijkskanselier,

door den wensch geleid, de winning van steenkolen in de aan beide zijden van de Nederlandsch-Duitse grens langs de Worm gelegen steenkolenmijnen te vergemakkelijken, hebben ten einde een daartoe strekkend verdrag te sluiten, tot Hunne Gevolmachtigden benoemd:

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden

Mr. NESTORIUS CHRISTIAAN COUVÉE,
Raadadviseur bij het Ministerie van Waterstaat;

de Duitse Rijkskanselier

Dr. CONRAD ROEDIGER,
„Vortragende Legationsrat“ bij het Ministerie van
Buitenlandsche Zaken,

die, na elkander hunne in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten te hebben medegedeeld, het navolgende zijn overeengekomen:

Artikel 1.

Ten behoeve van de steenkolenmijnen, welke volgens de bij dit verdrag gevoegde kaart (bijlage), tusschen de punten 1 en 11 aan de Worm grenzen, wordt onafhankelijk van de Rijksgrens, voor het ondergrondsch bedrijf een ontginningsgrens overeengekomen. Zij is op de kaart door een gebroken roode lijn aangeduid.

Artikel 2.

(1) De ontginningsgrens vervangt de tot dusver bestaande begrenzing der mijnvelden. De door de ontginningsgrens afgescheiden gedeelten worden met het aan de andere zijde der ontginningsgrens liggende aangrenzende mijnveld vereenigd.

(2) De rechtstoestand der afgescheiden gedeelten wordt bepaald door dien van het mijnveld waarmede zij vereenigd worden, in zoverre in dit verdrag niet anders is bepaald.

(3) Door de vereeniging gaan alle bestaande rechten op het afgescheiden gedeelte te niet. Alle rechten verbonden aan het mijnveld, waarmede het gedeelte vereenigd wordt, strekken zich ook uit over dit gedeelte.

(4) In de door de ontginningsgrens afgescheiden gedeelten, die aan gebied grenzen, waarvoor nog geen ontginningsrechten verleend zijn, geldt hetzelfde recht als in het gebied, waarvoor nog geen ontginningsrechten verleend zijn.

VERTRAG

zwischen dem Königreich der Niederlande und dem Deutschen Reich über die Festsetzung einer Betriebsgrenze für die auf beiden Seiten der Grenze an der Wurm liegenden Steinkohlenbergwerke

Ihre Majestät die Königin der Niederlande

und

der Deutsche Reichskanzler,

von dem Wunsche geleitet, den Abbau von Kohle in den auf beiden Seiten der niederländisch-deutschen Grenze an der Wurm liegenden Steinkohlenbergwerken zu erleichtern, haben, um zu diesem Zweck einen Vertrag zu schliessen, zu ihren Bevollmächtigten ernannt:

Ihre Majestät die Königin der Niederlande

Herrn Dr. NESTORIUS CHRISTIAAN COUVÉE,
Rat im Ministerium von „Waterstaat“;

der Deutsche Reichskanzler

Herrn Dr. CONRAD ROEDIGER,
Vortragenden Legationsrat im Auswärtigen Amt,

die nach Prüfung ihrer in guter und gehöriger Form befundenen Vollmachten Nachstehendes vereinbart haben:

Artikel 1.

Für diejenigen Steinkohlenbergwerke, die nach der diesem Vertrag beigefügten Karte (Anlage) zwischen den Punkten 1 und 11 mit dem Wurmbach markcheiden, wird unbeschadet der Reichsgrenze für den Betrieb unter Tage eine Betriebsgrenze vereinbart. Diese ist in der Karte durch eine gebrochene rote Linie dargestellt.

Artikel 2.

(1) Die Betriebsgrenze tritt an die Stelle der bisherigen Feldesgrenzen. Die durch die Betriebsgrenze abgetrennten Feldesteile werden mit dem jenseits der Betriebsgrenze liegenden angrenzenden Felde vereenigt.

(2) Die Rechtsverhältnisse der abgetrennten Feldesteile richten sich nach denjenigen des Feldes, mit dem sie vereenigt werden, soweit in diesem Verträge nichts anderes bestimmt ist.

(3) Mit der Vereenigung erlöschen alle bisherigen Rechte an dem abgetrennten Feldesteil. Alle Rechte an dem Feld, mit dem der Feldesteil vereenigt wird, erstrecken sich auf diesen.

(4) In den durch die Betriebsgrenze abgetrennten Feldesteilen, die an bergfreies Gebiet angrenzen, gilt dasselbe Recht wie in dem bergfreien Gebiet.

(5) De bepalingen van de leden 1—3 zijn ook toepasselijk op de door de ontginningsgrens afgescheiden gedeelten, waarvoor nog geen ontginningsrechten verleend zijn. Den eigenaar van het mijnveld, waarmede deze gedeelten vereenigd worden, komt het ontginningsrecht toe, zonder dat dit behoeft te worden verleend.

(6) Aanspraak op een schadevergoeding kan niet worden gemaakt.

(7) Het Toezicht op de mijnen van beide Staten maakt gezamenlijk nieuwe mijnplannen, welke gehecht worden aan de bestaande acten. Voorzoover Grondboeken bestaan, zal inschrijving daarin geschieden op verzoek van het Staatstoezicht op de mijnen.

Artikel 3.

(1) In de mijnen moet aan iedere zijde van de nieuwe bedrijfsgrens een tien meter dikke grensmuur, rechthoekig op die grens gemeten, onontgonnen blijven.

(2) Doorbreken, versmallen of wegnemen van dezen grensmuur is slechts met toestemming van het wederzijdsch Staatstoezicht op de mijnen toegelaten.

(3) De bestaande grensmuren mogen worden afgebroken, in zoverre zij niet met den in het eerste lid voorgeschreven grensmuur samenvallen.

Artikel 4.

Voor de tusschen de Rijksgrenzen en de ontginningsgrenzen liggende gedeelten geldt het navolgende:

1) Ten aanzien van het politietoezicht in het ondergrondse mijnbedrijf zijn de wetten, verordeningen en andere bepalingen van dien Staat van toepassing, in wiens gebied de kolen aan de oppervlakte worden gebracht.

2) Eveneens is het Toezicht op de mijnen van dien Staat bevoegd tot het uitoefenen van toezicht op de ondergrondse werken.

3) De rechtstoestand van de ondergrondse mijnarbeiders en beampten wordt door gelijke regels beheerscht.

4) Handelingen en nalatigheden in de ondergrondse werken, ook die van straf- en burgerrechtelijken aard, worden geacht te hebben plaats gehad in dien Staat, waarin de kolen aan de oppervlakte worden gebracht.

5) De rechtsgevolgen, welke uit de verhouding van den eigendom van de mijn tot den eigendom van den grond en tot de hierop rustende zakelijke rechten voortvloeien, in het bijzonder de aanspraken wegens mijnschade, worden beoordeeld naar de wetten van den Staat, waarin het perceel is gelegen.

6) Met betrekking tot in- en uitvoerrechten en tot in- en uitvoerverboden of beperkingen worden de kolen geacht te zijn gewonnen in den Staat, waarin zij aan de oppervlakte worden gebracht. Overigens wordt zoowel van de kolen als van de onderneming belasting geheven volgens de wetten en ten behoeve van den Staat, waarin de schacht voor het kolenvervoer ligt.

7) Voor bovengrondsche werken is de toestemming vereischt van den Staat, waarin zij zullen worden aangelegd.

Artikel 5.

Indien in een der beide verdragsluitende Staten aan het Toezicht op de mijnen van den anderen Staat een aanspraak op schadevergoeding aannemelijk gemaakt wordt, die aan de ontginning van een in dien Staat aan de ontginningsgrens gelegen en aan het toezicht onderworpen mijn wordt toegeschreven, zal deze dienst den verzoeker ongeacht zijne nationaliteit of zijn woonplaats inzage verleen van de mijnplannen, met in achtneming van de volgende regels:

(5) Die Bestimmungen der Absätze 1—3 gelten auch für die durch die Betriebsgrenze abgetrennten bergfreien Teile. Hier steht das Recht zum Abbau der Steinkohle ohne Verleihung dem Eigentümer des Feldes zu, mit dem diese Teile vereinigt werden.

(6) Entschädigungsansprüche können nicht geltend gemacht werden.

(7) Die Bergbehörden beider Staaten fertigen gemeinsam neue Situationsrisse aus, die mit den bisherigen Berechtsamurkunden verbunden werden. Soweit Grundbücher geführt werden, erfolgt die Eintragung auf Ersuchen der Bergbehörde.

Artikel 3.

(1) In den Steinkohlenbergwerken muss auf jeder Seite der neuen Betriebsgrenze ein Sicherheitspfeiler von 10 m Stärke, rechtwinklig gegen diese Grenze gemessen, unverritz bleiben.

(2) Die Durchörterung, Schwächung oder der Verhieb dieses Markscheidesicherheitspfeilers ist nur mit Genehmigung der beiderseitigen Bergbehörden zulässig.

(3) Die bisherigen Markscheidesicherheitspfeiler fallen fort, soweit sie sich nicht mit dem im Absatz 1 vorgeschriebenen Markscheidesicherheitspfeiler decken.

Artikel 4.

Für die zwischen der Reichsgrenze und der Betriebsgrenze liegenden Feldesteile gilt Folgendes:

1) Für die polizeiliche Beaufsichtigung des Bergwerkesbetriebes unter Tage sind die Gesetze, Verordnungen und sonstigen Bestimmungen desjenigen Staates massgebend, in dessen Gebiet die Kohle zu Tage gefördert wird.

2) Desgleichen sind die Bergbehörden dieses Staates für die Überwachung des Betriebes unter Tage zuständig.

3) In der gleichen Weise regeln sich die Verhältnisse der unter Tage beschäftigten Arbeiter und Angestellten.

4) Handlungen und Unterlassungen im gesamten räumlichen Bereich des Betriebes unter Tage, auch solche straf- und zivilrechtlicher Natur, gelten als in dem Staate geschehen, in dem die Kohle zu Tage gefördert wird.

5) Die rechtlichen Wirkungen, die sich aus den Beziehungen des Bergwerkseigentums zum Grundeigentum und zu den auf ihm lastenden dinglichen Rechten ergeben, insbesondere Schadenersatzansprüche wegen Bergschäden, sind nach den Gesetzen des Staates zu beurteilen, in dem das Grundstück liegt.

6) Die Kohle gilt hinsichtlich der Eingangs- und Ausgangsabgaben sowie der Ein- und Ausfuhrverbote oder -Beschränkungen als in dem Staate gewonnen, in dem sie zu Tage gefördert wird. Im übrigen werden die Kohle sowie der Betrieb nach den Gesetzen und zu Gunsten desjenigen Staates besteuert, in dem der Förderschacht liegt.

7) Bergbauliche Anlagen über Tage bedürfen der Genehmigung des Staates, in dem sie errichtet werden sollen.

Artikel 5.

Wird in einem der vertragschliessenden Staaten der Bergbehörde des anderen Staates ein Schadenersatzanspruch glaubhaft gemacht, der auf den Betrieb eines von ihr beaufsichtigten, mit der Betriebsgrenze markscheidenden Bergwerkes zurückgeführt wird, so wird die Bergbehörde dem Antragsteller ohne Rücksicht auf seine Staatsangehörigkeit und seinen Wohnsitz die Einsichtnahme des Grubenbildes nach folgenden Grundsätzen gestatten:

(1) Behalve de eigenaar kan een ieder daartoe een verzoek doen, die krachtens zakelijk of persoonlijk recht aanspraak kan maken op eenig gebruik of genot van het perceel.

(2) Om het verzoek aannemelijk te maken is het voldoende, dat de verzoeker de ligging van het perceel op een kaart aangeeft, door een ambtelijke verklaring aantoonde eigenaar van het perceel of gerechtigde tot het gebruik of genot daarvan te zijn en zijn aangifte nopens het ontstaan van schade ondersteunt door een ambtsbericht van het gemeentebestuur, of van de plaatselijke politie, of door een rapport van een deskundige.

(3) Het Staatstoezicht op de mijnen noodigt hierna den bestuurder der mijn uit zoo spoedig mogelijk zijn standpunt kenbaar te maken.

(4) Ingeval deze ontkent en het aan het Staatstoezicht op de mijnen, reeds na summier onderzoek op grond van zijn algemeene ondervinding voorkomt, dat iedere mogelijkheid uitgesloten is, dat de mijn invloed had op den toestand van het perceel, wordt het verzoek zonder meer afgewezen.

(5) Ingeval de bestuurder der mijn niet ontkent, of wel het Staatstoezicht op de mijnen een oorzakelijk verband met de mijnontginning, ondanks tegenspraak van den mijnbestuurder, mogelijk acht, stelt het een dag vast voor de inzage en noodigt den verzoeker en den bestuurder der mijn daartoe uit. Slechts die gedeelten der mijnplannen worden getoond, die in verband met de schade aan het perceel in aanmerking komen. Na-teekenen is verboden. Het is den verzoeker intusschen toegestaan zich door een deskundige te laten bijstaan of zich door een gemachtigde te doen vertegenwoordigen.

(6) Het recht van den aanvrager zijn aanspraken aan den bevoegden rechter ter beslissing voor te leggen, blijft onverkort.

Artikel 6.

(1) De bovenstaande bepalingen gelden ook voor het gedeelte van het Duitsche Rijksgebied, waarin de Nederlandsche Staat op grond van artikel 19 en 20 van het te Aken tusschen den Koning der Nederlanden en den Koning van Pruisen den 26 Juni 1816 gesloten Verdrag het recht van steenkolenontginning heeft en de in verband daarmee staande souverainiteitsrechten ondergronds uitoefent.

(2) Overigens wordt het Verdrag van Aken door het onderhavige verdrag niet geraakt.

Artikel 7.

(1) Dit verdrag met het daarbij behoorende slotprotocol zal bekrachtigd worden.

(2) Het verdrag met het daarbij behoorende slotprotocol treedt in werking den dag na de uitwisseling der bekrachtigingsoorkonden, welke in Berlijn zal plaats vinden.

Ten blyke waarvan de Gevolmachtigden dit verdrag hebben onderteeekend in de Nederlandsche en in de Duitse taal, welke beide gelijkelijk rechtskracht hebben, en van hunne zegels voorzien.

Gedaan te 's-Gravenhage, den 17den Mei 1939.

(L. S.) N. C. COUVEE

(L. S.) Dr. CONRAD ROEDIGER

1) Zu dem Antrage ist ausser dem Eigentümer des Grundstücks jeder berechtigt, dem ein dinglicher oder schuldrechtlicher Anspruch auf den Gebrauch oder die Nutzung des Grundstücks zusteht.

2) Zur Glaubhaftmachung des Antrages genügt es, dass der Antragsteller die Lage des Grundstücks auf einer Karte ersichtlich macht, sich durch eine amtliche Bescheinigung als Eigentümer des Grundstücks oder als Gebrauchs- oder Nutzungsberechtigter ausweist und die Angabe über den Eintritt des Schadens durch eine amtliche Auskunft der Gemeinde- oder Ortschaftsbehörde oder durch Gutachten eines Sachverständigen unterstützt.

3) Alsdann fordert die Bergbehörde den Bergwerksbesitzer zur baldigen Stellungnahme auf.

4) Widerspricht dieser und erscheint der Bergbehörde ohne eingehende Prüfung schon nach ihrer allgemeinen Berufserfahrung jede Möglichkeit der Einwirkung des Bergwerks auf den Bestand des Grundstücks ausgeschlossen, so wird der Antrag ohne weiteres zurückgewiesen.

5) Widerspricht der Bergwerksbesitzer nicht, oder hält die Bergbehörde die Einwirkung des Bergbaues trotz des Widerspruchs des Bergwerksbesitzers für möglich, so beraumt sie einen Termin zur Einsichtnahme an und ladet dazu den Antragsteller und den Bergwerksbesitzer. Nur die Teile des Grubenbildes werden vorgelegt, die für das beschädigte Grundstück in Frage kommen.

Abzeichnungen sind untersagt. Dem Antragsteller ist jedoch gestattet, einen Sachverständigen zuzuziehen oder sich durch einen Bevollmächtigten vertreten zu lassen.

6) Die Befugnis des Antragstellers, seine Ansprüche auf dem Rechtsweg geltend zu machen, bleibt unberührt.

Artikel 6.

(1) Die vorstehenden Bestimmungen gelten auch für den Teil des deutschen Reichsgebietes, in dem dem niederländischen Staate auf Grund von Artikel 19 und 20 des in Aachen zwischen dem König von Preussen und dem König der Niederlande am 26. Juni 1816 abgeschlossenen Staatsvertrages das Recht zur Gewinnung von Steinkohle und die Ausübung der damit in Verbindung stehenden Hoheitsrechte unter Tage zusteht.

(2) Im übrigen wird der Aachener Vertrag durch den gegenwärtigen Vertrag nicht berührt.

Artikel 7.

(1) Dieser Vertrag mit dem zugehörigen Schlussprotokoll soll ratifiziert werden.

(2) Der Vertrag mit dem zugehörigen Schlussprotokoll tritt am Tage nach dem Austausch der Ratifikationsurkunden, der in Berlin stattfinden soll, in Kraft.

Zu Urkund dessen haben die Bevollmächtigten diesen Vertrag in niederländischer und in deutscher Sprache, die beide gleiche Geltung haben, unterzeichnet und mit ihren Siegeln versehen.

Geschehen im Haag am 17. Mai 1939.

Slotprotocol.

Bij de ondertekening van het Verdrag houdende vaststelling van een ontginningsgrens voor de aan beide zijden van de grens langs de Worm gelegen steenkolenmijnen, hebben de Gevolmachtigden van beide Staten nog over de volgende punten overeenstemming bereikt:

I.

Ad artikel 5.

Ten behoeve van de transfer van schadevergoedingen voor mijnschade van een Duitschen schuldenaar aan een Nederlandschen schuldeischer of van een Nederlandschen schuldenaar aan een Duitschen schuldeischer, zullen voor elk geval afzonderlijke regelingen worden getroffen.

II.

Ad artikel 6.

Dit artikel is op deze wijze te verstaan, dat met betrekking tot het mijnbedrijf, dat door de N.V. Domaniale Mijn-Maatschappij te Kerkrade wordt uitgeoefend, ondergronds uitsluitend het Koninkrijk der Nederlanden gerechtigd is, de wetgeving, de rechtspraak alsmede alle rechten van politie en van den fiscus uit te oefenen.

Ten blijk waarvan de Gevolmachtigden dit Protocol in de Nederlandsche en in de Duitse taal, welke beide gelijkelijk rechtskracht hebben, hebben ondertekend.

Gedaan te 's-Gravenhage, den 17den Mei 1939.

N. C. COUVÉE

Dr. CONRAD ROEDIGER

Schlussprotokoll.

Bei Unterzeichnung des Vertrages über die Festsetzung einer Betriebsgrenze für die auf beiden Seiten der Grenze an der Wurm liegenden Steinkohlenbergwerke haben sich die Bevollmächtigten beider Staaten noch über folgende Punkte geeinigt:

I

Zu Artikel 5

Über den Transfer von Schadenersatzzahlungen für Bergschäden von einem deutschen Schuldner an einen niederländischen Gläubiger oder von einem niederländischen Schuldner an einen deutschen Gläubiger sollen von Fall zu Fall Vereinbarungen getroffen werden.

II

Zu Artikel 6

Dieser Artikel ist dahin aufzufassen, dass hinsichtlich des Bergwerks, das von der Domaniale Mijn-Maatschappij N.V. zu Kerkrade betrieben wird, unter Tage ausschliesslich das Königreich der Niederlande befugt ist, die Gesetzgebung, die Rechtsprechung sowie alle Polizei- und Fiskalrechte auszuüben.

Zu Urkund dessen haben die Bevollmächtigten dieses Protokoll in niederländischer und in deutscher Sprache, die beide gleiche Geltung haben, unterzeichnet.

Geschehen im Haag am 17. Mai 1939.